

ИЗНОС И СЪХРАНЕНИЕ НА ЖИВАК

Европейския съюз (ЕС) забрани изцяло износа на метален живак и някои живачни съединения и смеси от **15 март 2011 г.** С влизането в сила на тази забрана, държавите-членки трябва да гарантират безопасното съхранение на този метал, използван или произвеждан при някои промишлени дейности.

Регламент (ЕО) № 1102/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 относно забраната за износ на метален живак и някои живачни съединения и смеси и безопасното съхранение на метален живак

РЕЗЮМЕ

Забраната за износ на живак от Европейския съюз (ЕС) трябва да допринесе за намаляване на световните доставки на живак и косвено, за ограничаване на емисиите от този тежък метал, който е изключително токсичен за околната среда.

Забраната

Настоящият регламент забранява износа на метален живак и някои живачни съединения и смеси с произход от ЕС. **Забраната се прилага от 15 март 2011 г. за износ на:**

- метален живак (Hg);
- руда цинобър;
- живачен хлорид (Hg_2Cl_2);
- живачен оксид (HgO);
- смеси на метален живак с други вещества, включително живачни сплави, с концентрация на живак най-малко 95% от тегловната маса.

Съхранение на живак

От 15 март 2011 г. живака, произведен при определени промишлени дейности трябва да се съхранява в условия, които гарантират безопасността на човешкото здраве и околната среда. Промислените дейности са:

- хлор-алкалната индустрия;
- пречистване на природен газ;
- дейности на добиване и топене на цветни метали;
- метален живак, извлечен от руда цинобър в Общността.

Металният живак от тези източници се счита отпадък и може да съхранява:

- временно или постоянно в подземни солни мини пригодени за целта или в дълбоко подземни твърди скални образувания; или
- временно в надземни съоръжения специално предназначени за тази цел, преди окончателното му депониране.

Тази опция представлява дерогация от разпоредбите на Директива 1999/31/ЕС, която забранява депонирането на течни отпадъци в депа (металния живак е течен при нормална температура и налягане).

Оценка на безопасността

Оценката за безопасното съхранение на живака се извършва в съответствие с Решение 2003/33/ЕО, установяващо критерии и процедури за приемане на отпадъци в депата. Тази оценка трябва да осигури, че специфичните рискове, произтичащи от характера и дългосрочни свойства на металния живак са покрити.

Разрешително за съхранение

Разрешителното, което се издава за съхранение на живак включва изисквания за регулярни инспекции на контейнерите и инсталирането на подходящо оборудване за откриване на течове.

Държавите-членки трябва да изпратят до Европейската Комисия копие от всяко разрешително, предназначено за складиране на живак, както и информация за прилагането и пазарните последици от този Регламент на техните територии до 1 юли 2012 г.

Обмен на информация

Комисията трябва да организира обмена на информация между държавите-членки и съответните заинтересовани страни (индустрията). По-специално, обменът на информация разглежда необходимостта от:

- разширяване на забраната за износ, така че да обхване други живачни съединения, смеси с по-ниско съдържание на живак и живак съдържащи продукти и по-специално термометри, барометри и сфигмоманометри;
- забрана за внос на метален живак, живачни съединения и живак съдържащи продукти;

- разширяване на задължението за съхранение, така че да обхване металния живак от други източници;
- определяне на сроковете за временно съхранение на метален живак.

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

На 28 януари 2005 г. Комисията прие Съобщение до Съвета и Европейския парламент за стратегия на Общността относно живака. Стратегията обхваща различните етапи от жизнения цикъл на живака, като целта е да се намалят нивата на живак, на които са изложени хората, както и концентрациите на живак в околната среда. В стратегията са идентифицирани 20 приоритетни действия, които да бъдат предприети както в рамките на ЕС, така и в международен план.

В отговор на Стратегията, Съвета в своя резолюция от 24 юни 2005 г. подчертава нуждата от създаване на международен правно обвързващ инструмент за живака.

На XXV-та сесия на Управителния съвет (УС) на UNEP е прието решение 25/5, с което се свика Междуправителствен преговорен комитет с мандат за изготвяне на глобален законово обвързващ инструмент за живака, който започна своята работа през 2010 г. и трябва да бъде завърши до 27-та редовна сесия на УС през 2013 г.